

**Estudis
d'Economia
i Empresa**

Àngels Fitó Bertran
afitob@uoc.edu

**M. Jesús Martínez
Argüelles**
mmartinezarg@uoc.edu

***III Seminari sobre Bones practiques
d'avaluació per competències a
l'ensenyament universitari***

12 De desembre de 2013

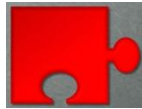
Oportunitats i Dificultats en la implantació i avaluació de competències en titulacions transversals

M. Àngels Fitó – Directora dels Estudis d'Economia i Empresa UOC
M. Jesús Martínez Argüelles – Directora Grau ADE UOC

ÍNDEX

Procés de revisió i millora dels graus dels EEiE:

Competències transversals

Competències específiques

Dificultats a superar

Oportunitats a aprofitar

Competències Transversals

D'on venim: Estem treballant a les aules les competències que tenim informades en les memòries de grau?

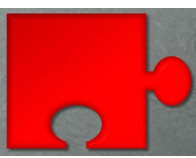
Atribuïda:	L'assignatura ha de desenvolupar aquesta competència, segons l'establert a les memòries de les titulacions aprovades per l'ANECA. Aquesta informació ha estat omplerta pels Estudis i no es pot modificar.
S'ensenya:	En el curs del semestre, s'ofereixen als estudiants recursos d'aprenentatge on s'explica com desenvolupar la competència. També inclou el feedback específic sobre el desenvolupament de la competència.
Es treballa:	En les activitats (avaluables o no) que els estudiants han de fer inclouen tasques que permeten posar en pràctica la competència.
S'avalua:	L'estudiant rep una qualificació associada explícitament al grau de desenvolupament mostrat en la competència. També inclou el fet d'explicitar la competència entre els criteris d'avaluació de les PACs, i que realment es tingui en compte per a posar les notes.
Prioritzar?	Us demanem l'opinió personal sobre si aquesta competència hauria de ser prioritària en l'assignatura, en comparació amb les altres competències atribuïdes (màxim 2 competències per assignatura).
Observacions	competències transversals atribuïdes a les vostres assignatures. Per exemple: Haurien de ser unes altres? Sugeriments per al seu desenvolupament? T'agradaria promocionar el desenvolupament d'alguna competència concreta, en el si dels Estudis?

D'on venim: Resultats en competències transversals

TOTAL GRAU ADE

		Recompte	% sobre el total	% sobre la competència
1. Adoptar actituds i comportaments d'acord amb una pràctica professional ètica i responsable.	Atribuïda	15	25,42%	41,67%
	S'ensenya	3	5,08%	8,33%
	Es treballa	5	8,47%	13,89%
	S'avalua	3	5,08%	8,33%
	Prioritzar?	10	16,95%	27,78%
Total Competència 1		36		100%
2. Buscar, identificar, organitzar i utilitzar adequadament la informació.	Atribuïda	34	57,63%	31,78%
	S'ensenya	10	16,95%	9,35%
	Es treballa	24	40,68%	22,43%
	S'avalua	17	28,81%	15,89%
	Prioritzar?	22	37,29%	20,56%
Total Competència 2		107		100%
3. Analitzar, organitzar i planificar l'activitat professional de manera òptima.	Atribuïda	16	27,12%	39,02%
	S'ensenya	1	1,69%	2,44%
	Es treballa	10	16,95%	24,39%
	S'avalua	3	5,08%	7,32%
	Prioritzar?	11	18,64%	26,83%
Total Competència 3		41		100%
4. Anàlisi crítica i síntesi.	Atribuïda	22	37,29%	28,57%
	S'ensenya	3	5,08%	3,90%
	Es treballa	21	35,59%	27,27%
	S'avalua	15	25,42%	19,48%
	Prioritzar?	16	27,12%	20,78%
Total Competència 4		77		100%
5. Treballar en equip i en xarxa en entorns multidisciplinaris.	Atribuïda	5	8,47%	45,45%
	S'ensenya	0	0,00%	0,00%
	Es treballa	3	5,08%	27,27%
	S'avalua	2	3,39%	18,18%
	Prioritzar?	1	1,69%	9,09%
Total Competència 5		11		100%
6. Negociació.	Atribuïda	7	11,86%	30,43%
	S'ensenya	3	5,08%	13,04%
	Es treballa	5	8,47%	21,74%
	S'avalua	4	6,78%	17,39%
	Prioritzar?	4	6,78%	17,39%

TOTAL GRAU ADE

		Recoppte	% sobre el total	% sobre la competència
1. Adoptar actituds i comportaments d'acord amb una pràctica professional ètica i responsable.	Atribuïda	15	25,42%	41,67%
	S'ensenya	3	5,08%	8,33%
	Es treballa	5	8,47%	13,89%
	S'avalua	3	5,08%	8,33%
	Prioritzar?	10	16,95%	27,78%
Total Competència 1		36		100%
2. Buscar, identificar, organitzar i utilitzar adequadament la informació.	Atribuïda	34	57,63%	31,78%
	S'ensenya	10	16,95%	9,35%
	Es treballa	24	40,68%	22,43%
	S'avalua	17	28,81%	15,89%
	Prioritzar?	22	37,29%	20,56%
Total Competència 2		107		100%
3. Analitzar, organitzar i planificar l'activitat professional de manera òptima.	Atribuïda	16	27,12%	39,02%
	S'ensenya	1	1,69%	2,44%
	Es treballa	10	16,95%	24,39%
	S'avalua	3	5,08%	7,32%
	Prioritzar?	11	18,64%	26,83%
Total Competència 3		41		100%
4. Anàlisi crítica i síntesi.	Atribuïda	22	37,29%	28,57%
	S'ensenya	3	5,08%	3,90%
	Es treballa	21	35,59%	27,27%
	S'avalua	15	25,42%	19,48%
	Prioritzar?	16	27,12%	20,78%
Total Competència 4		77		100%
5. Treballar en equip i en xarxa en entorns multidisciplinaris.	Atribuïda	5	8,47%	45,45%
	S'ensenya	0	0,00%	0,00%
	Es treballa	3	5,08%	27,27%
	S'avalua	2	3,39%	18,18%
	Prioritzar?	1	1,69%	9,09%
Total Competència 5		11		100%
6. Negociació.	Atribuïda	7	11,86%	30,43%
	S'ensenya	3	5,08%	13,04%
	Es treballa	5	8,47%	21,74%
	S'avalua	4	6,78%	17,39%
	Prioritzar?	4	6,78%	17,39%

TOTAL GRAU RLO

		Recoppte	% sobre el total	% sobre la competència
tar actituds i % d'acord amb una professional ètica i responsable.	Atribuïda	8	39,10%	44,44%
	S'ensenya	1	4,76%	5,56%
	Es treballa	3	14,29%	16,67%
	S'avalua	3	14,29%	16,67%
Prioritzar?	3	14,29%	16,67%	
Impetència 1		18	85,71%	100%
ficar, organitzar i equadament la rrmació.	Atribuïda	9	42,86%	30,00%
	S'ensenya	2	9,52%	6,67%
	Es treballa	5	23,81%	16,67%
	S'avalua	6	28,57%	20,00%
	Prioritzar?	9	39,10%	26,67%
Impetència 2		30	142,86%	100%
rganitzar i planificar ssonal de manera òtima.	Atribuïda	7	33,33%	38,89%
	S'ensenya	0	0,00%	0,00%
	Es treballa	4	19,05%	22,22%
	S'avalua	2	9,52%	11,11%
	Prioritzar?	5	23,81%	27,78%
Impetència 3		18	85,71%	100%
rítica i síntesi.	Atribuïda	2	9,52%	7,14%
	S'ensenya	4	19,05%	14,29%
	Es treballa	9	42,86%	32,14%
	S'avalua	9	42,86%	32,14%
	Prioritzar?	4	19,05%	14,29%
Impetència 4		28	133,33%	100%
n equip i en xarxa multidiscplinaris.	Atribuïda	6	28,57%	66,67%
	S'ensenya	0	0,00%	0,00%
	Es treballa	1	4,76%	11,11%
	S'avalua	0	0,00%	0,00%
	Prioritzar?	2	9,52%	22,22%
Impetència 5		9	42,86%	100%
ociació.	Atribuïda	3	14,29%	42,86%
	S'ensenya	1	4,76%	14,29%
	Es treballa	1	4,76%	14,29%
	S'avalua	1	4,76%	14,29%
	Prioritzar?	1	4,76%	14,29%

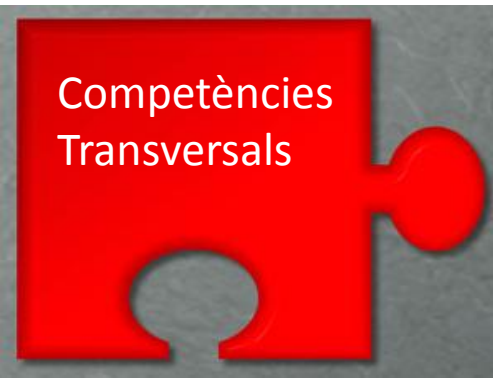
GRAU TURISME

		Recoppte	% sobre el total	% sobre la competència
tar actituds i % d'acord amb una professional ètica i responsable.	Atribuïda	19	50,00%	38,00%
	S'ensenya	6	15,79%	12,00%
	Es treballa	12	31,58%	24,00%
	S'avalua	3	7,89%	5,00%
Prioritzar?	10	26,32%	20,00%	
Impetència 1		50	131,58%	100%
ficar, organitzar i equadament la rrmació.	Atribuïda	14	36,84%	25,93%
	S'ensenya	7	18,42%	12,96%
	Es treballa	16	42,11%	29,63%
	S'avalua	9	23,68%	16,67%
Prioritzar?	8	21,05%	14,81%	
Impetència 2		54	142,11%	100%
rganitzar i planificar ssonal de manera òtima.	Atribuïda	12	31,58%	25,53%
	S'ensenya	7	18,42%	14,89%
	Es treballa	9	23,68%	19,15%
	S'avalua	7	18,42%	14,89%
	Prioritzar?	12	31,58%	25,53%
Impetència 3		47	123,68%	100%
rítica i síntesi.	Atribuïda	13	34,21%	22,81%
	S'ensenya	4	10,53%	7,02%
	Es treballa	17	44,74%	29,82%
	S'avalua	12	31,58%	21,05%
	Prioritzar?	11	28,95%	19,30%
Impetència 4		57	150,00%	100%
n equip i en xarxa multidiscplinaris.	Atribuïda	5	13,16%	31,25%
	S'ensenya	0	0,00%	0,00%
	Es treballa	5	13,16%	31,25%
	S'avalua	3	7,89%	18,75%
	Prioritzar?	3	7,89%	18,75%
Total Competència 5		16	42,11%	100%
6. Negociació.	Atribuïda	6	15,79%	31,58%
	S'ensenya	3	7,89%	15,79%
	Es treballa	5	13,16%	26,32%
	S'avalua	3	7,89%	15,79%
	Prioritzar?	2	5,26%	10,53%

D'on venim: Estem treballant a les aules les competències que demanda el mercat de treball?

Competències	Grado de adquisició (%)			Importància	
	Inferior online	Equivalente	Superior online	Media	Desv.
Comportarse de manera ètica y socialmente responsable	5,7	92	2,4	4,46	0,82
Aprender y desaprender	7,7	82,3	10	4,19	0,90
Tomar decisiones	11	78,5	10,5	4,20	0,82
Análisis y síntesis	8,5	74,5	17	4,35	0,79
Orientarse a resultados	9,2	74,4	16,4	4,05	0,82
Crítica y autocrítica	18,9	74,1	7,1	4,09	0,81
Trabajar en un contexto internacional	11	72,4	16,7	3,88	0,96
Resolver problemas	15,8	70,8	13,4	4,45	0,74
Utilizar y aplicar las TIC	5,7	26,7	67,6	4,23	0,77
Buscar y gestionar la información	3,8	41,8	54,5	4,15	0,83
Gestionar el tiempo	8	39,6	52,4	4,42	0,81
Organizar y planificar el trabajo	7,6	42,2	50,2	4,52	0,78
Adaptarse al cambio	7,6	66,7	25,7	4,36	0,78
Ser creativo e innovador (espíritu emprendedor)	12,2	66,7	21,1	3,97	0,87
Trabajo en equipo	59,6	33,8	6,6	4,52	0,87
Liderazgo	34,4	60,4	5,2	3,84	0,93
Comunicarse y trabajar con expertos de otras áreas	31,9	55,2	12,9	4,38	0,78
Comunicar de manera oral y escrita en lengua extranjera	26,4	62,7	10,8	3,90	0,86
Comunicar de manera oral y escrita en lengua propia	25,7	61,4	12,9	4,16	0,90
Aplicar los conocimientos en la práctica	22,9	69,5	7,6	4,24	0,76

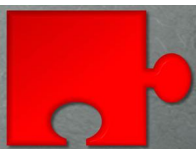

Competències
Transversals

Què hem fet

Guía de definició i avaluació de les competències transversals

CompTransversals_EiE_DocTrellall

Fitxer Edita Visualitza Insereix Format Eines Taula Ajuda anònim va fer darrera modificació el 20 de juny

100% - Text Normal - Arial - 10 - B I U A - [Icons]

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Les competències transversals als graus dels Estudis d'Economia i Empresa de la UOC Guia d'aplicació 2013

Autors

María Jesús Martínez Argüelles (Coord.)
Fernando Álvarez Gómez
Xavier Baraza Sánchez
Pau Cortadas Guasch
Luís Garay Tamajón
Joan Miquel Gomis López
Ramon González Cambay
Carolina Hintzmann Colominas
Ana Isabel Jiménez Zarco
Laura Lamolla Kristiansen
Daniel Liviano Solís
Oriol Miralbell Izard
Soledad Morales Pérez
M. Carmen Pacheco Bernal
Dolors Plana Ertz
Maria Pujol Jover
Eva Rimbau Gilabert
Elisabet Ruiz Dotras
Enric Serradell López
Marta Viu Roig

ÍNDEX DE CONTINGUTS

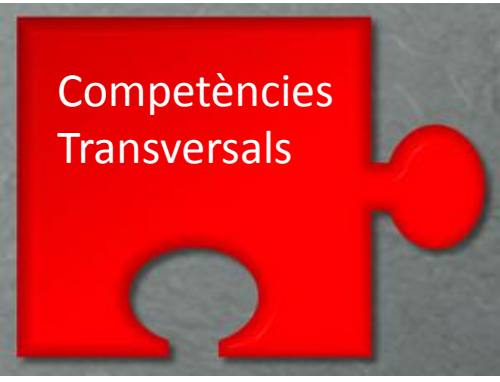
Índex de continguts.....	4
PRESENTACIÓ.....	6
SOBRE EL CONTINGUT DE LA GUIA.....	7
Les definicions.....	7
Els criteris d'assoliment.....	7
Els recursos i activitats.....	7
Les rúbriques d'avaluació.....	8
LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS DELS GRAUS D'ECONOMIA I EMPRESA DE LA UOC.....	9
1. Adoptar actituds i comportaments d'acord amb una pràctica professional ètica i responsable.....	10
Definició.....	10
Criteris d'acompliment.....	10
Recursos i tipologia d'activitats.....	10
Rúbrica d'avaluació.....	12
2. Buscar, identificar, organitzar i utilitzar adequadament la informació.....	15
Definició.....	15
Criteris d'acompliment.....	15
tipologia d'activitats.....	15
Rúbrica d'avaluació.....	16
3. Organitzar i planificar l'activitat professional de manera òptima.....	18
Definició.....	18
Criteris d'acompliment.....	18
Recursos i tipologia d'activitats.....	18

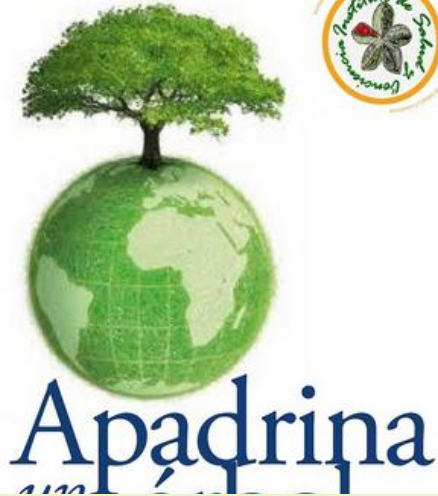
Què hem fet

Guía de definició i avaluació de les competències transversals

Mapes dels Graus revisats pel que fa a assignatures bàsiques i obligatòries amb reassignació de competències transversals i criteris d'acompliment.

Com ho hem fet

Los L
de la provi

APADRINA a UN DEFRAUDADOR

Tu sacrificio...

- IVA 21%
- Tijeretazos en Salud y Educación
- Deshaucos familiares
- Despidos express

... puede hacer realidad sus deseos:

Llevar una vida de lujo e impunidad

Apadrina una competència dels Estudis d'Economia I Empresa de la

Competències Transversals

Com ho hem fet

Assignació de padrins/es. Treball en equip per la: definició/establiment de criteris d'acompliment/rúbriques i guia d'activitats

Revisió dels mapes: Direcció de programes i PRA's.

Recerca sobre les competències claus que valora el mercat de treball

Actualment, **seguiment del procés mitjançant padrins/nes** (responsabilitat rotatòria) de les competències (verificar aplicació, recull bones pràctiques)

Què hem fet

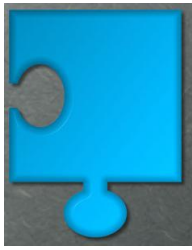
Definir **nivells d'acompliment de les assignatures del grau d'ADE** a través dels àmbits d'expertesa.

Primer anàlisi de les modificacions proposades pels PRAS i dels criteris d'acompliment definits.

Competències
Específiques

Capacidad para generar conocimiento económico relevante a partir de datos, aplicando los instrumentos técnicos pertinentes.

2

1 - Recordar - 2 Comprender - 3 Aplicar

1 Describir la actividad empresarial en base a los estándares establecidos

2 Entender los conceptos y procesos utilizados para la obtención de los datos contables

3 Ejecutar los estándares establecidos a partir de los datos contables obtenidos

CONTABILIDAD EXTERNA

	Auditoria externa	Comptabilitat financera	Consolidació dels estats financers	Introducció a la comptabilitat	Introducció a la financera de l'empresa	Anàlisis de los estados financieros
1	X		X	X	X	
2	X	X	X	X	X	X
3		X	X	X	X	X

Què hem fet

Definir **nivells d'acompliment de les assignatures del grau d'ADE** a través dels àmbits d'expertesa.

Primer anàlisi de les modificacions proposades pels PRAS i dels criteris d'acompliment definits.

Què estem fent

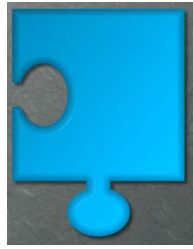
Integració : **Mapa de Grau d'ADE per nivell d'acompliment segons àmbit d'expertesa**

Establir **objectius d'aprenentatge per criteri d'acompliment** i reflectir-ho a les PAC

Mapa de Grau de MIM i TURISME per nivell d'acompliment segons àmbit d'expertesa

Seguiment d'avaluació de competències i nivells a través dels àmbits d'expertesa

Què en pensen els àmbits?

1. Establir nivells d'acompliment d'acord amb la metodologia de Bloom
2. Avaluar si les competències específiques assignades a les memòries són les adients
3. Avaluar si el nivell d'aprofundiment al que s'arriba és correcte
4. Avaluar si els objectius d'aprenentatge per assignatura són adients considerant la coherència de tot l'àmbit

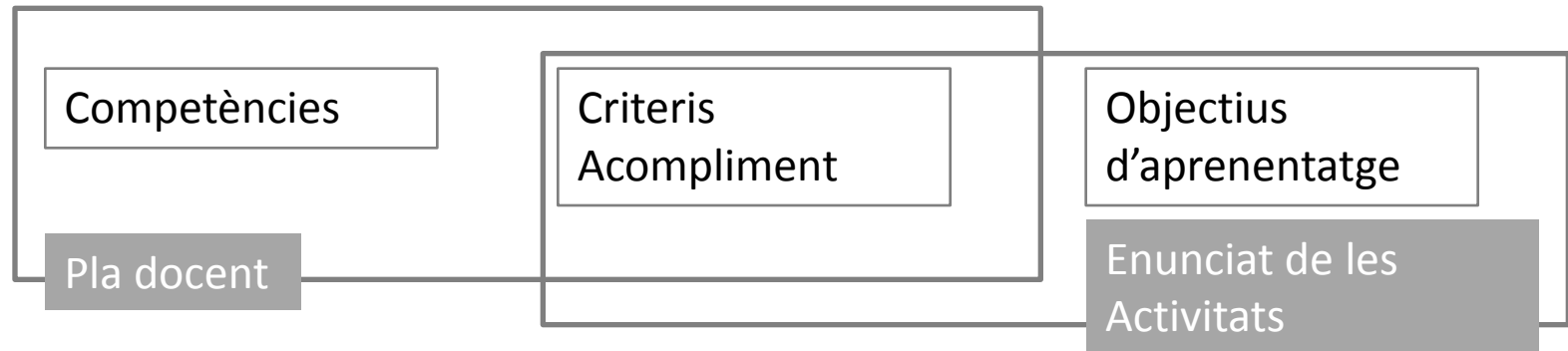

Competències
Transversals

Competències
Específiques

Com informem

Documents:

- Guia de competències
- Mapes de competències definitius
- Indicacions en plantilla pla docent
- Indicacions en plantilla PAC

Competències Transversals

Competències Específiques

Com informem

Críters d'acompliment	Objectius d'aprenentatge	Activitats	Recursos
	1. Aprendre a definir l'empresa	1. Estudiar el mòdul 1 2. Revisar altres fonts d'informació complementàries 3. Realitzar l'activitat 1 de la PAC 1.	1.1 Apartat 1.1 i 1.2 del mòdul 1: "Introducció" i "Concepte d'empresa i d'organització"
	2. Identificar les diferents funcions de l'empresa	2.1. Estudiar el mòdul 1 2.2. Revisar altres fonts d'informació complementàries. 2.3. Realitzar l'activitat 1 de la PAC 1.	1. Apartat 1.2 del mòdul 1: "Concepte d'empresa i d'organització"
	3. Ser capaç d'identificar les principals teories de l'empresa amb fonament en l'economia	3.1. Estudiar el mòdul 1 3.2. Revisar altres fonts d'informació complementàries 3.3. Realitzar l'activitat 2 i 4 de la PAC 1.	1. Apartat 1.3 del mòdul 1: "Estudi de l'empresa des de l'economia"
	4. Reconèixer els enfocaments teòrics principals de l'empresa basats en la teoria de l'organització	4.1. Estudiar el mòdul 1 4.2. Revisar altres fonts d'informació complementàries 4.3. Realitzar les activitats 3 de la PAC 1.	4.1. Apartat 1.4 del mòdul 1: "Estudi de l'empresa des de la teoria de l'organització"

1. Quantes competències prioritzar per assignatura?
2. Aproximació metodològica de Bloom: nivells, assignatures procedimentals ...
3. Convivència d'estudiants de diferents programes en una mateixa aula. A quin nivell homogeneitzar: de criteri, d'objectiu d'aprenentatge
4. Ús de rúbriques: definició (D, C- C+, B, A), alternatives?
5. Sistema d'avaluació basat en competències v. acreditació per assignatures.
6. Temps
7. Motivació
8. ....

1. Concentració en els esforços de la implantació
2. Construcció vs imposició
3. Debat multidisciplinar
4. Solució masiva de conflictes
- 5. Treball en equip**
- 6. Cohesió davant l'adversitat**

